

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	august 24 – juni 2025
Institution	Jesper Buchs Iværksætterakademi, Niels Brock
Uddannelse	Jesper Buchs Iværksætterakademi, EUX
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Maria-Emilie Keller og Nermin Cengiz
Hold	38k

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Fakta og Fiktion
Forløb 2	Digital Dag: Kommunikation og sproglig analyse
Forløb 3	Argumentation
Forløb 4	Virksomheders markedsføring
Forløb 5	Novelle-/romananalyse
Forløb 6	Digital dag: Filmanalyse
Forløb 7	Digtanalyse
Forløb 8	Romantikken
Forløb 9	Køn og kritik – det moderne gennembrud
Forløb 10	Eksistentialisme og fremmedgørelse

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 1	Fakta og Fiktion
Forløbets indhold og fokus	Eleverne skal lære forskellen på fakta og fiktion. Eleverne skal få et kendskab til de 3 storgenrer, drama, epik og lyrik, inden for fakta- og fiktionsgenren. Eleverne skal tilegne sig viden om fakta- og fiktionskoder, der kan hjælpe til at udpege, hvorvidt en tekst er fakta eller fiktion. Eleverne skal lære dokumentarfilmssgenren at kende og kunne definere den. Eleverne skal lære at anvende filmiske virkemidler i analyse af dokumentarfilmssserie samt kende til de forskellige dokumentarfilmstyper. Eleverne arbejder med det første værk, dokumentarserien ”Matadorerne” om iværksætteren C.F. Tietgen.
Faglige mål	• udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt • anvende mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og vurdere ikke-fiktive tekster • analysere og fortolke fiktive tekster • demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige og samfundsmæssige sammenhænge • anvende tekster kvalificeret og med dokumentation
Kernestof	• mindst én folkeviser og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg • mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker svenske og norske tekster på originalsprog • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder • billeder, film og øvrige multimodale tekster • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder

Anvendt materiale.	• Fakta og fiktion, uddrag fra: https://hbdansk.systime.dk/?id=254 • Oversigt over fakta- og fiktionskoder: https://hbdansk.systime.dk/?id=c1213 • Om filmiske virkemidler og fakta- og fiktionskoder: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/index.php?id=164 • Helle Helle: "Fasaner", Rester, 1996 • "Fasaner i flødesauce", opskrift af Per Pallesen • "Fasan" (Wikipedia-artikel) • Klaus Rifbjerg: "Fasan", "Voliere – et fuglekor på 25 stemmer" (1962) - Kanon-forfatter • Klip fra dokumentarserien "Vilde, vidunderlige Danmark" (DR 2020): https://www.dr.dk/skole/dansk/udskoling/kan-man-filme-i-en-myretue-om-iscenesaettelse-og-virkelighed#!/ • Om dokumentarfilmstyper: https://hbdansk.systime.dk/?id=224&L=0 • Om kildetyper: https://hbdansk.systime.dk/?id=218#c681 • Uddrag af dokumentarserien "Unge i nattens kløer", Kanal 5 (2016/2017) • Uddrag af dokumentarserien "Emilie Meng – en efterforskning går galt", DR (2019) • Uddrag fra dokumentarfilmen "Armadillo", 2010 • Uddrag fra dokumentarserien "Alt for kliken", afsnit 1, 2019 • Dokumentarserien "Matadorerne", DR, 2021 (Værk)
Antal moduler	12 moduler
Arbejdsformer	Læreroplæg, skriveøvelser, gruppepræsentationer, gruppearbejde, reflekterende skrivning, pararbejde

Forløb 2	Digital dag: Kommunikation og sproglig analyse
Forløbets indhold og fokus	Digital dag 1 har fokus på kommunikation og sproglig analyse. I første del skal eleven lære om Laswells kommunikationsmodel: modellens formål, anvendelighed og hvilke elementer, der er vigtige at gå i dybden med, når man laver kommunikationsanalyse I anden del skal eleven lære en række centrale begreber, som eleven kan bruge til at analysere sproget og indholdet i en given kommunikation (fx reklamer, hjemmesider osv.) I tredje del skal eleven lave en fuld kommunikationsanalyse af en tale. Her skal eleven anvende kommunikationsmodellen og analysere sproget ud fra det, eleven har lært i anden del.
Faglige mål	• udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt • anvende mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og vurdere ikke-fiktive tekster • demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige og samfundsmæssige sammenhænge • anvende tekster kvalificeret og med dokumentation • demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge
Kernestof	Kernestof: • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder • billeder, film og øvrige multimodale tekster • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder
Anvendt materiale.	• Om Laswells Kommunikationsmodel: https://idansk.systime.dk/?id=523#c2370 • Video om Laswells Kommunikation af FLKA Grundfag: https://www.youtube.com/watch?v=9dk_Lhtxyog&t=3s • Om sproglige billeder: https://hbdansk.systime.dk/?id=188 • Om sproglige virkemidler: https://hbdansk.systime.dk/?id=194#c398 • Om appelformer: https://hbdansk.systime.dk/?id=204#c612

	Franciska Rosenkildes tale på Ungdommens Folkemøde, 2022: https://www.dansketaler.dk/tale/franciske-rosenkildes-tale-ved-ungdommens-folkemoede-2022/
Antal moduler	3 moduler
Arbejdsformer	Individuelt arbejde Digital undervisning

Forløb 3	Argumentation
Forløbets indhold og fokus	Eleverne skal i dette forløb lære, hvad et argument er, samt hvordan den gode og overbevisende argumentation er sat sammen, så den rammer målgruppen og overbeviser den om sin påstand. Centrale begreber, som eleverne skal introduceres for og lære: - Avistyper - Målgrupper - Avisens genrer - Toulmins udvidede argumentationsmodel: Påstand, belæg, hjemmel, rygdækning, styrkemarkør, gendrivelse - Argumenttyper - Fejltyper og argumentationskneb - Ordvalgsargumenter - Appelformer: etos, logos, patos
Faglige mål	• udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt • demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og fortolke fiktive tekster • analysere og vurdere ikke-fiktive tekster • demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge

Kernestof	• mindst én folkevisе og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder • billeder, film og øvrige multimodale tekster • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker svenske og norske tekster på originalsprog
Anvendt materiale.	• Om avistyper og stofområder: https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=218 • Om avisens genrer: https://hbdansk.systime.dk/?id=218#c685 • Artikel: ”Læserne vælger avis efter partifarve”, Berlingske (2011) • Værk: <i>Kristeligt Dagblad, Information, Jyllands-Posten, Berlingske og Politiken</i> (tirsdag d. 5-9-2023) • Om argumentation og argumentationsmodellen: https://hbdansk.systime.dk/?id=205#c614 • Om argumenttyper: https://hbdansk.systime.dk/?id=205&L=0#c627 • Om fejltyper og argumentationskneb: https://hbdansk.systime.dk/?id=205&L=0#c628 • Om appelformer: https://hbdansk.systime.dk/?id=204#c612 • Altinget, ”Danske Bank: Ensomme ulve får det svært som iværksættere – og det skal de unge lære”, debat, 8. maj 2024 • Martin Lidegaard, Facebook-opslag om legalisering af hash (2016) • Ludvig Holberg, epistel 395, censur 1, 1749 • Ella Novotny: ”Mine veninder har gjort mig opmærksom på, at jeg risikerer at få klippet min kjole, hvis ikke jeg møder op i en kort”, Debatindlæg i Politiken, den 11. april 2024.
Antal moduler	11 moduler
Arbejdsformer	Læreroplæg, skriveøvelser, gruppepræsentationer, gruppearbejde, reflekterende skrivning, pararbejde, skriftlig aflevering.

Forløb 4	Virksomheders markedsføring
Forløbs indhold og fokus	I dette forløb fokuseres der særligt på genren reklamefilm. Forløbet bygger videre på viden om reklamefilm, som eleverne allerede har fra dansk C samt på den viden, eleverne har fået på dansk A om filmiske virkemidler og argumentation.

	Eleverne skal lære at analysere reklamefilm og repetere centrale fagbegreber indenfor filmanalyse. Eleverne skal udvikle deres kritisk-analytiske sans ift. reklamer: Hvilken effekt kan en reklamefilm have på resten af samfundet? Eleverne skal i dette forløb desuden udvikle en marketingskampagne for Foreningen Spiseforstyrrelser og Selvskade, som kan engagere 13 -24-årige, som har et svært forhold til krop, mad og træning, eller som har selvskadende adfærd. Kampagnekonceptet skal have en klar ”call to action”. Opgaven er en del af en konkurrence, hvor eleverne dyster mod andre gymnasier om at få deres kampagneforslag accepteret af Foreningen Spiseforstyrrelser og Selvskade.
Faglige mål	• udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt • demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og fortolke ikke-fiktive tekster • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, internationale, merkantile og erhvervs-relaterede sammenhænge • demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger.
Kerne-stof	• litteratur-, sprog- og medianalytiske begreber og metoder • billeder, film og øvrige multimodale tekster • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • mindst seks værker med genre-mæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker svenske og norske tekster på original-sprog
An-vendt materi-ale.	• Om reklamer: https://hbdansk.systime.dk/?id=227 • Om reklamefilm og reklamefilmstyper: https://hbdansk.systime.dk/?id=227#c1122 • Filmleksikon: https://filmcentralen.dk/gymnasiet/filmsprog • Reklame, Midt Trafik: ”Midttrafik live – LEIF” , 2021: https://www.youtube.com/watch?v=Rj7LvIaJab4 • Reklame, Ørsted: ”Love your home”, 2017: https://www.youtube.com/watch?v=56MhjXTcSCg&t=1s • Reklame, Aarhus Tech: ”En verden uden det gode håndværk”, 2021: https://www.youtube.com/watch?v=m22Hk6PbGLw • Reklame, Dyson, "V8 Cordless Vacuums", 2016: https://www.youtube.com/watch?v=4XBZbGRK0iU • Niels Brocks kampagne, "For os der handler", 2018 (værk) • Powerpoint fra Foreningen For Spiseforstyrrelser og Selvskade om foreningens arbejde + opgavesynopsis

Antal moduler	10 moduler
Arbejdsformer	Læreroplæg, skriveøvelser, gruppepræsentationer, gruppearbejde, reflekterende skrivning, pararbejde, besøg på reklamebureauet "Kunde og Co.", oplæg fra Foreningen Spiseforstyrrelser og selvskade.

Forløb 5	Novelle-/romananalyse
Forløbets indhold og fokus	Eleverne skal trænes i at lave en litterær analyse og fortolkning af episke skønlitterære tekster.
Faglige mål	• analysere og fortolke fiktive tekster • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere og reflektere • udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, internationale, merkantile og erhvervs-relaterede sammenhænge • demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden • demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder • overskue og arbejde med store tekstmængder
Kernestof	• mindst én folkevisе og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder • litteratur-, sprog- og mediehistorie. • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker svenske og norske tekster på originalsprog
Anvendt materiale.	• Helle Helle: "En stol for lidt" (1996) • Morten Pape: "Planen", prolog, 2015 • Johannes V. Jensen, "Ane og koen" (1904) • Thomas Korsgaard, "En far", 2019 (fra novellesamlingen "Tyverier")

	• Martin Andersen Nexøs novelle "Lønningsdag - en idyl" (1900) • Karen Blixen, "Ringen", 1958 • Thomas Korsgaards novellesamling <i>Tyverier</i> (2019) (værk) • Jan Sonnergaards novelle "Sex" (1997)
Antal moduler	
Arbejdsformer	Læreroplæg, skriveøvelser, gruppepræsentationer, gruppearbejde, reflekterende skrivning, pararbejde.
Forløb 6	Digital dag – Filmanalyse
Forløbets indhold og fokus	Eleverne skal arbejde med filmanalyse. De skal se kortfilmen "Trekanter af lykke" (2014) (værk) og arbejde med den. Eleverne skal: 1. Analysere indholdet (opbygning, centrale konflikter og personkarakteristik) 2. Analysere de filmiske virkemidler
Faglige mål	• analysere og fortolke fiktive tekster • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder • billeder, film og øvrige multimodale tekster • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige og samfundsmæssige sammenhænge • anvende tekster kvalificeret og med dokumentation • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere og reflektere Kernestof: • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker svenske og norske tekster på originalsprog
Omfang	4 moduler
Anvendt materiale	• Jannik Dahl Pedersen: <i>Trekanter af lykke</i> (2014), kortfilm: https://www.ekko-film.dk/shortlist/film/trekanter-af-lykke--/ (værk) • Odense International Film Festival: "De 7 parametre": https://filmfestival.dk/off-aaret-rundt/med-skolen-i-biografen/de-7-parametre/

	• ”Billedbeskæring”, ”Perspektiv”, ”Kamerabevægelser”, ”Lyd”, ”Lys og skygge” og ”Klipning”: https://hbdansk.systime.dk/?id=222
Arbejdsformer	Individuelt arbejde Digital undervisning Fælles opsamling
Forløb 7	Digtanalyse
Forløbs indhold og fokus	Lyrik, sproglige og stilistiske virkemidler
Faglige mål	Faglige mål: • udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt. • demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi • demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og fortolke fiktive tekster Kernestof: • mindst én folkevisе og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker svenske og norske tekster på originalsprog
Omfang	8 moduler
Anvendt materiale	• Søren Ulrik Thomsen: ”Levende” (1981) • Tom Kristensen: ”Det blomstrende slagsmål”: https://bl.systime.dk/index.php?id=212#c506 • Folkevisе: ”Ebbe Skammelsøn” (ukendt år) • Susanne Bier: Brødre (2004), uddrag på 15 minutter fra slutningen

	• Lærerproduceret PowerPoint om lyrikanalyse • Tekstens tone: 4.8 Stil og tone Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier (systime.dk) • Komposition: 3.2 Komposition Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier (systime.dk) • Rim: 4.6 Rim og rytme Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier (systime.dk) • Sproglige billeder: 4.2 Sproglige billeder Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier (systime.dk) • Sproglige figurer: 4.3 Sproglige figurer Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier (systime.dk) • Litterær analyse af digte (analysevejledning): 2. Litterær analyse af digte Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier (systime.dk) • Semantiske felter • Rather Homemade, remediering af Ebbe Skammelsøn: https://youtu.be/-QujVaDO8A0 • Videointroduktion til middelalderen: https://litthist.systime.dk/index.php?id=121#c987 • Om folkeviser: https://litthist.systime.dk/?id=135
Arbejdsformer	Gruppearbejde, læreroplæg, gruppefremlæggelse, induktiv, deduktiv, CL

Forløb 8	Romantikken
Forløbs indhold og fokus	Universalromantik, nationalromantik og romantisme
Faglige mål	• udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt. • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere. • analysere og fortolke fiktive tekster • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, internationale, merkantile og erhvervs-relaterede sammenhænge • demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden • demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder Kernestof: • mindst én folkeviser og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg

	• litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder • litteratur-, sprog- og mediehistorie. • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder Afleveringer og evaluering: • Projektet Vinterfortællinger: Eleverne har arbejdet med problemstilling fra organisationen Wonderful Copenhagen, hvor de skulle udarbejde markedsføringsmateriale til foreningen med udgangspunkt i problemstillingen: "Vinterfortællinger – hvordan kan vi tiltrække yngre turister i vinterperioden". Det var her et krav, at eleverne skulle inddrage både traditionelle nationalromantiske træk og symboler + overveje nyere (perspektivering og aktualisering af litteraturhistorisk periode) • Skriftlig opgave: sammenlignende analyse af digt + reklamefilm: Adam Oehlenschlägers "Der er et yndigt land" (1823) og Børsens kampagnefilm "Hvad kan vi danskere" (2013). Repetition: Fremlæggelser, journalskrivning, Kahoot
Omfang	14 moduler
Anvendt materiale	• Schack von Staffeldt: "Indvielsen" (1804): https://litthist.systime.dk/index.php?id=124&L=0 • Adam Oehlenschläger: "Der er et yndigt Land" (1819) • N. F. S. Grundtvig: "Langt højere bjerge" (1820) • Lærerproduceret PowerPoint om romantikkens livssyn, historiske kontekst og om kendetegn ved universalromantik, nationalromantik og romantisme • Carlsberg: "The danish way", 2017 (reklamefilm) • Reklamefilm, SAS: "What is truly Scandinavian" (2020) • Reklamefilm, Volvo XC70 feat. Zlatan: Made by Sweden (2014) (svensk tekst): https://www.youtube.com/watch?v=cbvdzQ7uVPc • Richard Dybeck: "Du gamla, du fria" (svensk tekst): https://hojskolesangbogen.dk/om-sangbogen/historier-om-sangene/d/du-gamla-du-fria • Steen Steensen Blicher: "Sig nærmer tiden"/"Præludium", 1838 • Videointroduktion til romantikken: https://litthist.systime.dk/index.php?id=124&L=0#c988 • Romantikken: en kaotisk tidsalder: https://bl.systime.dk/?id=270 • Livssyn: https://litthist.systime.dk/?id=157 • Universalromantik: https://litthist.systime.dk/?id=p159 • Nyplatonisme og Schack Staffeldt: https://litthist.systime.dk/?id=p158 • Romantisme + skrækfortællinger: https://hbdanskilitteraturhistorie.systime.dk/?id=251 • Romantisme: https://litthist.systime.dk/?id=165
Fokuspunkter	Centrale begreber: • Romantikens centrale begreber og ideer: universalromantik, organismetanken, nationalromantik og hvordan perioden trækker tråde ind i vores samtid både i politik, erhvervs- og kulturliv

	• Danmark som semantisk felt • Billedsprog: metafor, besjæling, sammenligning, personifikation, symbol • Digtanalyse og reklamefilmsanalyse
Arbejdsformer	Klasseundervisning/gruppearbejde/individuelt arbejde, læreroplæg, gruppefremlæggelse, skriftligt arbejde, induktiv, deduktiv, CL

Forløb 9	Køn og kritik – Det moderne gennembrud
Forløbs indhold og fokus	Teoritekster: • Korte præsentationsvideoer om det moderne gennembrud og impressionisme fra Silkeborg Gymnasium: https://www.youtube.com/watch?v=n7Z4Iqvr2pg og https://youtu.be/cFn4tQ7R2zo · • 1800-tallet på vrangen (udvalgte klip fra sæson 2, afsnit 2 og 3, DR) • <i>Brug litteraturhistorien</i> (iBog, Systime), fra kapitlet ”Det moderne gennembrud: ud med Gud”, fra p130 (”1800-tallets naturvidenskabelige gennembrud”, ”Litteraturens moderne gennembrud”, ”Retninger i det moderne gennembrud”, ”Mande- og kvinderoller til debat”, ”Henrik Pontoppidan: ud med Gud”, ”Impressionismen og Herman Bang”) • <i>Litteraturens huse</i> (Systime), ”Drama”, https://litteraturenshuse.systime.dk/?id=1633 Analysetekster: • H.C. Andersen, ”Den lille pige med svovlstikkerne” (1845) (som led i overgangsøvelse fra romantikken til DMG) • Amalie Skram, ”Karens Jul” (1885) (norsk tekst) • Henrik Pontoppidan, ”Ane-Mette” (1887) · Herman Bang, ”Pernille” (1880) · Henrik Ibsen, Et dukkehjem (uddrag) (1879) (norsk tekst) • Udvalgte malerier • Perspektivtekst: Indledende diskussionsøvelse med moderne perspektiv på sædelighedsfejden og kønsdiskussionen, herunder diskussioner inden for arbejdsmarkedet, kønskvoter, ulighed i sundhed, kønsnormer, Tessa, ”Ben” (2019). Tobias Rahim, ”Når mænd græder” (2022) osv. (vi har arbejdet med spørgsmålet: er det moderne gennembruds projekt afsluttet?) Afleveringer og evaluering: • Aflevering af diverse noter i forbindelse med forløbet · Journalskrivning i forbindelse med repetition og refleksionsøvelser
Omfang	9 moduler
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Det moderne gennembruds ideer: naturalisme, impressionisme, realisme. Kritik af de fattiges dårlige forhold, kritik af kvinders stilling, religionskritik (= de tre K'er: klasse, køn og kirke). • Fortællertyper • Moderne perspektiv: Hvordan står det til de med de 3 k'er i dag? Er projektet afsluttet?
Arbejdsformer	Klasseundervisning/gruppearbejde/individuelt arbejde/virtuelle arbejdsformer/refleksions- og diskussionsøvelser.

Forløb 10	Eksistentialisme og fremmedgørelse
Forløbets indhold og fokus	Teoritekster: • Brug litteraturhistorien (iBog, Systime), fra kapitlet "Efterkrigstiden: skæbne og valg" fra p127 ("Efterkrigstiden: eftertanke og eksistentialisme") • Brug litteraturhistorien (iBog, Systime), fra kapitlet "Forbrug og fremmedgørelse" fra p126 ("1960'ernes velstand", "Velstandens skyggesider i litteraturen" & "Anders Bodelsen: forstad og fremmedgørelse") • Lærerproduceret PowerPoint om eksistentialisme (særligt i efterkrigstiden) • Essay: Uddelt materiale og vejledning (indledning, hoveddel, afslutning) samt eksempel på essay • <i>Guide til skriftlig dansk btx/ eux</i> (iBog, Systime), kapitlet "Essay", p150 • Om essayet: Forløbet er bygget op i sekvenser, hvor eleverne føres gennem deres essayskrivning med krav om indlæg – workshopsskrivning. Analysetekster: • Albert Camus, "Sisyfosmyten" (1942) (uddrag, oversat tekst) • Martin A. Hansen, "Roden" (1953) • H.C. Andersen, "Kejserens nye klæder" (1837) (som led i træning af allegorisk læsning) • Peter Seeberg, "Stilladset" (1962) • Klaus Rifbjerg, "Det er blevet os pålagt" (1960) • Anders Bodelsen, "Signalet" (1972) • Perspektiveringstekst: Filmen <i>Druk</i> (instr. Thomas Vinterberg, 2019) (tæller dog her til forløbet om film) Afleveringer og evaluering: • Elevpræsentationer af analyser • Individuelle eksamenstræningsoplæg med udgangspunkt i Anders Bodelsens novelle Signalet (1972) • Mindre skriftlig opgave: essay med udgangspunkt i emnet "Unge mistrivsel". Med krav om inddragelse af teksten herunder + tekster læst i forløbet (Artiklen "Martin Thorborg til stressede unge: Klynk og ævl" (Berlingske Tidende, 2019))
Omfang	9 moduler
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Eksistentialisme, absurditet, meningstab, valg og skæbne, ansvar og angst. • Allegorisk læsning • Velfærdskritik, fremmedgørelse • Eksamenstræning – det mundtlige oplæg Hvordan skriver man et essay? Fokus på essayets særlige genrekarakteristika, herunder sprog og struktur.
Arbejdsformer	Klasseundervisning/gruppearbejde/individuelt arbejde/præsentationer/ stilladseret skriftligt arbejde.

Grundbøger:

- Ole Schultz Larsen: Håndbog til dansk – litteratur, sprog og medier. 2015. ibog på forlaget Systime (<https://hbdansk.systime.dk/>)
- Ole Schultz Larsen: Håndbog til dansk – litteraturhistorie. 2023. ibog på forlaget Systime
- Mimi Sørensen & og Mads Rangvid: Brug litteraturhistorien. 2014. iBog på forlaget Systime (<https://bl.systime.dk/>)
- Johannes Fibiger & Gerd Lütken: Litteraturens veje. 2010. ibog på forlaget Systime (<https://litteraturensveje.systime.dk/>)

Ordbøger:

- www.ordnet.dk
Herunder Ordbog over det danske Sprog (historisk ordbog) samt Den Danske Ordbog (moderne ordbog)

Skriftlige opgaver

I forbindelse med skriftlige opgaver har vi arbejdet med fokusområder. Her har eleverne fra opgave til opgave arbejdet med grammatiske, strukturmæssige eller andre sproglige områder (formativ feedback).

Skriftlighedsforløb

- Der har ved hver større skriftlige opgave været lagt mindre workshop i forbindelse med opgavens struktur og dele.
- Essayskrivning – fokus på det særlige ved denne genre; sprog, stil, niveauer og hvordan genren i væsentlig grad adskiller sig fra de andre skriftlige genrer i dansk A.